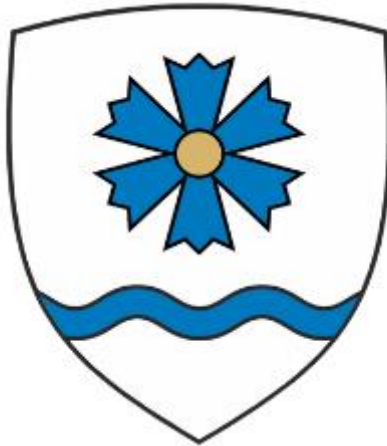




TARTU VALLA EELARVESTRAATEEGIA AASTATEKS 2026-2030

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Ülevaade hetke majanduslikust olukorrast.....	3
3. Tartu valla sotsiaalmajanduslik olukord	6
4. Tulud	8
5. Kulud	10
6. Investeermistegevus.....	11
7. Finantseerimistegevus.....	13
8. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus	14
9. Arvestusüksused ja finantsdistipliin	15
10. Finantstegevuse prognoos aastateks 2026-2030	19
11. Arengukava eesmärkide teostus aastatel 2026-2030	20
12. Riskistsenaarium	21

1. Sissejuhatus

Tartu valla eelarvestrateegia koostatakse arengukava 2022-2030 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Arengukava koos eelarvestrateegiaga on aluseks otsuste vastuvõtmisel, valla eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuste taotlemisel, vallaelu organiseerimisel ja planeerimisel.

Lähtuvalt eelarvestrateegia koostamise aja keerulisest olukorrast kogu maailma majanduses on prognooside tegemine äärmiselt raske. Valla eelarvestrateegia 2026-2030 aasta prognoosides kajastub 2026. aasta augusti kuu parim teadmine valla tulude, kulude ja võimalike investeeringuobjektide kohta.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, täpsustades varasemas eelarvestrateegias kajastatud jooksva aasta ja kolme eelseisva aasta prognoose ning lisades neljanda aasta prognoosid.

Tartu valla eelarvestrateegia on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS)¹ § 20 nõuetele. Samuti lähtutakse koostamisel ja menetlemisel kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 37 ning Tartu Vallavolikogu 09.12.2019 määrusest nr 27 „Tartu valla arengudokumentide koostamise, menetlemise, vastuvõtmise ning avalikustamise kord“²

Eelarvestrateegia annab ülevaate Tartu valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed ja mängib läbi võimalikud riskistsenaariumid ehk võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Kasutatud on Statistikaameti, Eesti Töötukassa ja Rahandusministeeriumi kodulehtedel avaldatud andmeid ning Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvist (27.08.2026.a) majandusprognoosi. Eelarvestrateegia aastateks 2026-2030 on koostatud tekkepõhiselt. Kõik rahalised näitajad eelarvestrateegia tabelites on toodud eurodes.

2. Ülevaade hetke majanduslikust olukorrast

Rahandusministeeriumi suvise prognoosi kohaselt majanduse taastumine jätkub. Uuendatud SKP statistika kinnitab seda, mida analüütikud on juba mõnda aega teiste näitajate põhjal oletanud: Eesti majanduse tegelik seis ei olnud viimastel aastatel nii kidur, nagu varasem statistika näitas. Ka väliskeskkond on osutunud kevadel kardetust vastupidavamaks. Lähis-Ida konflikt ei ole lahenenud ja energiahinnad püsivad kõrgel, kuid mõju maailmamajandusele on seni olnud leebem, kui konflikti alguses võis karta. Eesti inflatsioon on samal ajal taandunud euroala madalaimate sekka. Prognoositav

¹ Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/123122011008?leiaKehtiv>

² Tartu valla arengudokumentide koostamise, menetlemise, vastuvõtmise ning avalikustamise kord

<https://www.riigiteataja.ee/akt/406122019028?leiaKehtiv>

hinnakasvu aeglustumine võimaldab kaubandussektori reaalsel lisandväärtusel sel ja järgmistel aastatel tõenäoliselt kasvada. Töötleva tööstuse tootmismahud pole veel taastunud aga langustrend on peatunud ja mõnedes sektorites ka kasvanud. Lähis-Ida konflikti mõju halvendas tööstuse kaubandustingimusi, kuna impordihinnad kasvavad kiiremini kui ekspordihinnad. Ehitussektori tegutsemistingimused pole oluliselt paranenud, keskmine intressimäär on hakanud tõusma. Teenuste hinnad kasvasid 2026. aasta esimese kvartalis üsna kiiresti ja on tänaseks stabiliseerunud kõrgemal tasemel.

Tabel 1. Sisemajanduse koguprodukti prognoos 2026-2030

%	2013- 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. SKP reaalkasv	2,4	0,1	1,3	2,5	2,3	2,4	2,2	2,1
1a. SKP püsivhindades (mld eurot)		29,5	29,9	30,6	31,4	32,1	32,8	33,5
2. SKP nominaalkasv	7,1	4,5	5,0	6,0	5,2	4,7	4,5	4,4
2a. SKP jooksevhindades (mld eurot)		39,1	41,5	43,8	46,0	48,1	50,2	52,3
2b. RKP jooksevhindades (mld eurot)		39,1	41,5	43,8	46,0	48,1	50,2	52,3
Kasvuallikad								
3. Eratarbimiskulutused (sh MTÜd)	3,4	0,1	-0,4	3,3	1,7	1,8	1,9	1,8
4. Valitsussektori lõpptarbimiskulutused	2,3	1,5	2,4	7,7	-0,3	1,7	-0,7	-1,0
5. Kapitali kogumahutus põhivarasse	3,6	-6,5	2,4	5,1	2,0	0,3	2,5	5,2
6. Sisenõudlus	3,2	-1,3	0,9	4,7	1,3	1,4	1,5	2,1
7. Kaupade ja teenuste eksport	3,3	-1,5	4,8	2,5	2,8	3,2	2,8	2,7
8. Kaupade ja teenuste import	4,1	0,6	4,7	4,9	1,6	2,1	1,8	3,1
Panus SKP kasvu								
9. Sisemajanduse nõudlus	3,0	-1,3	0,9	4,6	1,3	1,4	1,5	2,1
10. Kaupade ja teenuste bilanss	-0,5	-1,6	-0,2	-2	0,8	0,7	0,7	-0,4
Lisandväärtuse kasv								
11. Primaarsektor	-3,2	34,1	-11,7	4,0	2,0	2,0	2,0	2,0
12. Tööstus	1,0	-0,4	5,4	3,8	2,7	2,5	2,3	2,3
13. Ehitus	3,1	-10,3	-7,1	2,9	3,2	3,2	3,1	3,1
14. Teenused	2,8	0,7	1,2	1,9	2,2	2,2	2,0	1,9

Allikas: Rahandusministeeriumi suvine prognoos 27.08.2026.a.

Töötajate arv käesoleva aasta esimese pooles sisuliselt ei muutunud. Tööpuudus jätkab langust. Ettevõtete ootused nii kasvuväljavaatele kui ka uute töötajate palkamisele on tasapisi paranenud. Tööturu seisu on suhteliselt soodsana hoidnud ettevõtete poolne töötajate arvu hoidmine, et olla valmis uueks suurendatakse kasvutsükliks. Seetõttu majanduskasvu taastudes suurendatakse alguses töökoormust ning alles siis asutakse uusi inimesi palkama. Palgakasv ei ole märkimisväärselt aeglustunud, kuigi hinnatõus aeglustub. Selle põhjustena võib välja tuua: majanduse liikumine teenuste põhisemaks, sissetulekute lähenemine jõukamatele naaberriikidele ning tööjõupuudusest tulenev palgasurve.

Tabel 2. Tööturu prognoos 2026-2030 (15-74-aastased)

%	2013-2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Tööhõive (tuh inimest)	655,0	698,7	693,2	694,5	696,9	697,2	697,2	697,2
1a. Tööhõive kasv	1,1	0,6	-0,8	0,2	0,3	0,0	0,0	0,0
2. Tööpuuduse määr	6,3	7,6	7,5	6,7	6,4	6,3	6,2	6,1
3. Tööjõu tootlikkuse kasv (hõivatute arvu järgi)	1,3	-0,5	2,1	2,3	2,0	2,3	2,2	2,1
4. Keskmise palga reaalkasv	3,4	4,4	0,8	2,3	1,9	2,2	2,2	2,1
4a. Keskmise palk (eurot)		1 981	2 092	2 209	2 312	2 415	2 518	2 624
4b. Keskmise palga nominaalkasv	7,4	8,1	5,6	5,6	4,7	4,4	4,3	4,2

Allikas: Rahandusministeeriumi suvine prognoos 27.08.2026.a..

Inflatsioon on möödunud aasta suvest alates olnud aeglustumistrendil. Kuigi Lähis-Ida konflikt tõi kaasa energiahindade tõusu, on selle mõju pehmendanud langusesse pöördunud toiduhinnad ja maksumeetmete mõju taandumine. Energiahinnad olid aasta esimesel poolel 4,7% kõrgemad kui aasta tagasi. Lähikuude hinnaarengud sõltuvad paljuski Lähis-Ida sündmuste edasisest käekäigust, mis on augustis taas pingestunud. Kriisi pikema jätkumise korral on tõenäoline, et kõrgemad energiahinnad kanduvad ka teiste kaupade ja teenuste hindadesse, mida seni pole toimunud. Inflatsiooni järkjärgulist kiirenemist võib oodata sügiskuudel.

Tabel 3. Hindade prognoos 2026-2030

%	2013-2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. SKP deflaator	4,6	4,4	3,7	3,3	2,7	2,3	2,3	2,2
2. Eratarbimise deflaator	4,0	3,3	3,2	3,0	2,7	2,1	2,0	2,0
3. Harmoniseeritud tarbijahinnaindeks	4,2	3,7	4,8	3,1	2,8	2,3	2,1	2,1
3a. Tarbijahinnaindeks	4,0	3,5	4,8	3,2	2,8	2,2	2,1	2,0
4. Valitsussektori tarbimiskulutuste deflaator	5,9	5,7	3,9	3,8	3,1	2,6	2,6	2,6
5. Investeeringute deflaator	2,7	3,9	2,6	2,6	2,7	2,4	2,3	2,3
6. Eksporti deflaator	3,2	2,6	3,6	2,9	2,4	2,2	2,0	2,0
7. Impordi deflaator	2,5	1,7	2,1	3,2	2,1	1,8	1,8	1,9

Allikas: Rahandusministeeriumi suvine prognoos 27.08.2026.a.

Tabel 4. Prognoosi olulisemad väliseeldused (%)

	Eeldused 2026. aasta suvises prognoosis							
	2013-2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Euroala 3-kuu intressimäär (aasta keskmine)	0,2	3,6	2,2	2,4	2,9	2,9	2,9	2,9
2. Euroala pikaajaline intressimäär (aasta keskm)	0,6	2,3	2,6	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6
3. EUR/USD vahetuskurss (aasta keskm)	1,159	1,082	1,13	1,16	1,155	1,155	1,155	1,155
4. Euroala harmoneeritud THI	2,1	2,4	2,1	2,9	2,4	2,0	2,0	1,9
5. Nafta hind (Brent, USD/barrel)	71,8	80,7	69,1	89,0	76,2	72,4	70,9	70,1

6. Nafta hind (Brent, EUR/barrel)	61,6	74,6	61,2	76,7	66,0	62,7	61,4	60,7
7. Gaasi hind (TTF, €/MWh)	33,4	34,6	36,3	50,1	41,9	31,1	25,4	23,4
8. Euroala SKP kasv	1,4	0,9	1,4	0,8	1,2	1,5	1,3	1,2
9. Eksportiduru impordi kasv	2,8	1,1	4,3	2,8	2,7	3,0	2,8	2,8

Allikad: Eurostat, Eesti Pank, Euroopa Keskpank (ECB), IMF, Consensus Economics (CF), Euroopa Komisjon (COM), OECD, Chatham Financial, Bloomberg.

29.07.2024.a võttis Riigikogu vastu Tulumaksuseaduse muudatused, mis on seotud KOV-i tulubaasi muudatustega järgnevalt:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
TM % KOV-le	11,96%	11,89%	11,25%	10,58%	10,23%	10,23%
Pens tulult%	0%	2,50%	5,50%	8,50%	10,23%	10,23%
Muutus võrreldes 2023a		-0,07%	-0,71%	-1,38%	-1,73%	-1,73%

3. Tartu valla sotsiaalmajanduslik olukord

Tartu vald asub Tartumaa põhjaosas. Valla pindala on üle 700 km². Seisuga 01.01.2026 oli valla elanike arv 13 857. Tartu vallas on 1 alev-Raadi, 6 alevikku - Kõrveküla, Lähte, Tabivere, Vahi, Vasula, Äksi ning 70 küla.

Tartu vald, olles iseseisev kohaliku omavalitsuse üksus, soovib pakkuda oma kogukonna liikmetele ja külalistele parimat keskkonda elamiseks, töötamiseks, õppimiseks ja vaba aja veetmiseks.

Vallale on iseloomulik kaunis Vooremaa maastik, mida läbib Amme jõgi. Alates 1991. aastast on Piirissaar Piirissaare maastikukaitseala, mis on rahvusvahelise tähtsusega märgala. Alam-Pedja looduskaitseala territoorium paikneb Tartu vallas. Looduskaitsealaga tutvumiseks on rajatud kolm loodusrada, millest Selli-Sillaotsa õpperada (pikkus 4,7 km) kulgeb Laeva soos. Valla territooriumil on 6 looduslikku järve, millest suurim on Saadjärv.

Suuremateks ettevõteteks valla territooriumil on Foxway OÜ, AS Terminal, Hanza Mechanics Tartu AS, Valio Eesti AS, Mayeri Industries AS, Same OÜ, Baltic Connexions OÜ, Arens AS, Ikodor AS ja Rotaks-R OÜ.

Viimase kolme aasta jooksul on elanike arv suurenenud keskmiselt 400-võrra. Elanike arvu suurenemine on tingitud kiirest elamuehituse kasvust.

Tabel 5. Tartu valla elanike struktuur ja muutus 2022-2026

	Seis 01.01.2022	muutus	Seis 01.01.2023	muutus	Seis 01.01.2024	muutus	Seis 01.01.2025	muutus	Seis 01.01.2026
Eakad vanuses 65+	1646	63	1709	75	1784	64	1848	58	1906
Tööealised vanuses 19-64	7328	401	7729	283	8012	81	8093	300	8393
Kooliealised lapsed vanuses 7-18	1773	146	1919	112	2031	57	2088	155	2243
Koolieelikud kuni 6 a	1328	62	1390	9	1399	-30	1369	-54	1315
Kokku	12075	672	12747	479	13226	172	13398	459	13857

Allikas: Rahvastikuregister

Tartu valla elanike keskmine töötasu on alates 2022.aastast kõrgem kui Eesti keskmine. Seda on kinnitanud ka tulumaksu laekumise kiirem kasv, võrreldes Rahandusministeeriumi poolt antud Eesti keskmise kasvuga. 2024.aastal Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud tulumaksu reformi tulemusena on ka meie valla laekumine pidurdunud.

Tabel 6. Tartu valla ja Eesti keskmine brutokuutulu 2020-2026.a 2.kvartal

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 IIkv
Tartu valla keskmine brutotulu TSD-dekl.alusel	1429	1525	1691	1885	2046	2169	2288
muutuse %	9,6%	6,7%	10,9%	11,5%	8,5%	6,0%	5,5%
Eesti keskmine brutotulu	1448	1548	1645	1806	1951	2059	2143
muutuse %	2,9%	6,9%	6,3%	9,8%	8,0%	5,5%	4,1%
Maksumaksjate arv	5539	5807	6168	6475	6777	6889	7211
muutuse %	3,1%	4,8%	6,2%	5,0%	4,7%	1,7%	4,7%

Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 7. Tartu valla tulumaksu laekumise muutus ja võrdlus Eesti keskmisega

	2019- 2018	2020- 2019	2021- 2020	2022- 2021	2023- 2022	2024- 2023	2025- 2024	viimase 7a keskmine
Tulumaksu laekumise muutus	12,0%	9,0%	11,9%	17,8%	19,5%	14,6%	5,7%	13%
Tulumaksu laekumise summa milj eur	10,27	11,19	12,52	14,75	17,62	20,19	21,35	
Tulumaksulaekumise ja Eesti keskmise palgakasvu muutuse vahe	4,6%	6,0%	5,0%	11,5%	9,7%	6,6%	0,2%	6%
Eesti keskmine brutokuutasu eur	1407	1448	1548	1645	1806	1951	2059	
Eesti keskmise bruto kuupalga muutus	7,4%	2,9%	6,9%	6,3%	9,8%	8,0%	5,5%	7%

Allikas: Rahandusministeerium

Kõiki omavalitsusi hinnatakse üle 700 erineva mõõdikuga. Mõõdikute andmed tulevad erinevatelt asutustelt ja registritelt, omavalitsustelt ja keskselt läbiviidud rahulolu uuringutest. Kohalike omavalitsuste hindamiskriteeriumite andmeallikad võib jagada laias laastus kolmeks: 1) registrid ja asutused, 2) rahulolu uuringud ja 3) kohalikud omavalitsused. Andmed uuenevad korra aastas. Erandiks on üle-eestilise elanike rahulolu uuringu (täisnimetusega: kohalike avalike teenuste ja elukeskkonnaga rahulolu uuring) andmed, mis uuenevad iga 2 aasta tagant.

Võrdluses teiste omavalitsustega ületab Tartu vald paljudes teenustes Eesti mediaantaset. Tartu vald kuulub kesk-tagamaaliste valdade gruppi. Meiega kuuluvad samasse gruppi Tartumaalt Elva ja Kambja vald.

Kõik andmed on võimalik leida omavalitsus.ee lehelt.

Tabel 8. Tartu valla teenuste kokkuvõte 2021-2025.a

Teenus	2021	2022	2023	2024	2025	Eesti mediaan
Üldjuhtimine	4	3	6	6	6	3
Avatud valitsemine	3	3	6	4	6	3
Alusharidus	5	7	7	5	6	6
Põhiharidus	4	5	5	5	5	3
Noorsootöö	3	6	6	4	4	4
Planeerimine, ehitus ja energeetika	4	7	7	5	5	5
Veemajandus	6	6	5	6	6	5
Jäätmemajandus	3	6	5	6	4	5
Liikuvus	5	4	5	3	5	4
Täiskasvanute sotsiaalhoolekanne	3	5	5	5	6	5
Laste heaolu	5	5	6	6	6	4
Kultuur	3	5	5	5	5	3
Sport	4	5	5	5	5	5
Rahvatervis ja turvalisus	5	5	5	6	6	4
Kriisideks valmisolek	3	6	6	8	8	8
Keskkond ja kliima	6	6	6	6	8	5
Ligipääsetavus	2	5	5	4	5	2
Ettevõtluskeskkond		3	3	4	7	4

minuomavalitsus.ee

Skaala



4. Tulud

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaksu laekumine, mis moodustab enam kui 98% maksutuludest ja kaks kolmandikku põhitegevuse tuludest. Perioodil 2021-2025.a suurenes maksumaksjate arv keskmiselt 4% aastas. Samal perioodil oli inimeste sissetulekute kasv ligilähedane Eesti keskmisele ehk 6% aastas. Tulumaksu laekumise kasv võrreldes Eesti keskmisega on ca 4% suurem, mille põhjuseks on lisandunud maksumaksjad.

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist viimase 7 aasta keskmine kasv.

Tabel 9. Põhitegevuse tulud (2025-2030)

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Tartu vald						
Põhitegevuse tulud kokku	33 562 603	38 921 940	41 750 000	44 930 000	48 520 000	52 350 000
Maksutulud	21 769 354	24 570 000	26 450 000	28 530 000	30 920 000	33 400 000
sh tulumaks	21 346 416	24 100 000	25 900 000	27 900 000	30 200 000	32 600 000
sh maamaks	422 938	470 000	550 000	630 000	720 000	800 000
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 151 898	2 458 800	2 600 000	2 750 000	2 950 000	3 150 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	9 518 151	11 642 990	12 550 000	13 500 000	14 500 000	15 650 000
Muud tegevustulud	123 200	250 150	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse tulude muutus	14%	16%	7%	8%	8%	8%

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasv on arvestatud viimase 7 aasta keskmisest laekumisest (13%) 5% võrra väiksem (8%). Rahandusministeeriumi arvestuse järgi on vähenemine maksimaalselt 1,73%. Samas on pidurdunud kiire palgakasv nii avalikus kui ka erasektoris. Tulumaksu laekumise prognoosikõverat on vähendatud uues strateegias 2% võrra, et vähendada finantsriske;
- maamaksu laekumise tõusuks on arvestatud keskmiselt 15% aastas;
- tulud kaupade ja teenuste müügist on prognoositud keskmiselt 6% aastas;
- saadavad toetused tegevuskuludeks, mis sisaldab toetusfondi eraldist ja suureneb keskmiselt 10% (õpetajate palgatõus ja suurenev kooliõpilaste arv) ning tasandusfondi eraldist, mis kasvab keskmiselt 7% aastas;
- laekumised kaevandamisõiguse tasust ja vee erikasutusest on arvestatud 2025. aasta tegeliku laekumise alusel ja prognoosis ei muutu;
- muud saadavad toetused tegevuskuludeks jäävad 2025.aasta tasemele ja prognoosis ei muutu;

Põhitegevuse tulud suurenevad aastaks 2030 ca 52 miljoni euron ja kohustised 39 miljoni euron.

5. Kulud

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi kulusid: 1) antavad toetused; 2) muud tegevuskulud.

Tabel 10. Põhitegevuse kulud (2025-2030)

Tartu vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	29 569 551	34 058 540	35 630 000	37 850 000	40 864 000	44 150 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 420 255	2 553 288	2 680 000	2 800 000	2 900 000	3 000 000
Muud tegevuskulud	27 149 296	31 505 252	32 950 000	35 050 000	37 964 000	41 150 000
sh personalikulud	16 603 911	19 952 146	20 800 000	22 200 000	24 000 000	26 000 000
sh majandamiskulud	10 530 342	11 444 165	12 000 000	12 700 000	13 814 000	15 000 000
sh muud kulud	15 043	108 941	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse kulude muutus	13%	15%	5%	6%	8%	8%

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- personalikulud suurenevad enamasti riiklikult kinnitatud haridustöötajate palgatõusu % võrra. Lisaks sellele suurenevad personalikulud lisandunud töökohtade tõttu. Raadi Põhikool on aastatel 2026-2029 kasvab asutus. Kasvab nii laste arv kui ka töötajate arv. Rahandusministeeriumi keskmisest on meie valla personalikulud suuremad 2-3%.
- majandamiskulud suurenevad 2026. aasta eelarves 9% kuna lisandus uus lasteaia hoone. Edaspidi on majandamiskulude kasvu prognoos aastaks ca 6%;
- antavad toetused tegevuskuludeks suurenevad 2026.aasta eelarves 5% ja edaspidi 4% aastaks. Muud kulud jäävad 2026. aasta eelarve tasemele, sh reservfond 150 000 eurot.

Strateegia perioodil on kulude kasv keskmiselt 8% aastaks. Põhitegevuse kulud suurenevad aastaks 2030 ca 44 miljoni euroni, põhitegevuse tulem 8,2 miljoni euroni ja kohustustuste tasumine 6,4 miljoni euroni.

Tabelis 10 toodud põhitegevuse kulude majandamiskulude alajaotuse mahus nähakse igal aastal valla eelarves muuhulgas kulud valla põhitegevuse tagamiseks (elekter, side, vesi- ja kanalisatsioon, koristus, prügivedu, valveteenus, töö- ja õppevahendid, valla teede ja avalike alade hooldus, audiitorteenused ja muud sellised teenused või asjad, mille tellimine on vajalik, et tagada valla seadusest tulenevate kohustuslike ülesannete täitmine). Eelpoolnimetatud kululiikide lõikes on vallavalitsusel õigus sõlmida lepinguid ilma täiendava volikogu poolse nõusolekuta ning loetakse täidetuks KOFS nõue - kajastada eelarvestrateegias tulevaste aastate väljaminekud eelnimetatud majandamiskulude lõikes.

Tabel 11. Põhitegevuse tulem ja kohustiste tasumise võimekus (2024-2029)

Tartu vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	33 562 603	38 921 940	41 750 000	44 930 000	48 520 000	52 350 000
Põhitegevuse kulud kokku	29 569 551	34 058 540	35 630 000	37 850 000	40 864 000	44 150 000
Põhitegevuse tulem	3 993 052	4 863 400	6 120 000	7 080 000	7 656 000	8 200 000
Laenude tasumine	-2 801 922	-3 429 000	-3 758 300	-4 145 300	-5 226 300	-6 415 500
Laenude intressikulud	-769 023	-838 000	-890 000	-959 000	-1 277 000	-1 380 000
Kokku kohustiste tasumine	-3 570 945	-4 267 000	-4 648 300	-5 104 300	-6 503 300	-7 795 500
Põhitegevuse tulem-kohustised	422 107	596 400	1 471 700	1 975 700	1 152 700	404 500
10 kordse põhitegevuse tulemi ja põhitegevuse suhe	1,2	1,2	1,5	1,6	1,6	1,6

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Alates 2027.aastast peab põhitegevuse tulem katma vähemalt jooksva aasta laenuintresside kulu. See nõue on täidetud, lisaks katab põhitegevuse tulem ka laenude tagasimaksete kulu. Tulemi suhe tuludesse on kasvav.

Strateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, sest see on eelduseks valla investeerimisvõimekuse säilimisele ja kasvule. Kui 10 kordse põhitegevuse tulemi suhe tuludesse on suurem/võrdne 1-ga, siis on maksimaalseks netovõlakkoormuse ülempiiriks 100% põhitegevuse tuludest, st võrdub põhitegevuse tulude summaga antud aastal. See näitaja on oluline, kuna see näitab KOV võimekust teenindada võetud laenukohustusi ja laenuintresse.

6. Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) põhivara müük; 2) põhivara soetus; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste ning muude aktsiate ja osade müük; 6) osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus; 7) tagasilaekuvad laenud; 8) antavad laenud; 9) finantstulud ja finantskulud.

Strateegiaperioodil on planeeritud investeeringuid nii omavahendite kui ka Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste ning koostööprojektide raames erasektori rahastuse arvelt. Investeerimistegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine) eeldataval määral, kuigi nende saamine ja suurus ei ole lõplikult selge. Investeerimistegevuse põhiallikaks on valla omavahendid.

Vallavara müüki on prognoositud valla omandis olevate kinnisvarainvesteeringute müüki vastavalt detailplaneeringute valmimisele.

Strateegiaperioodil on põhivarasse investeeringud kokku ca 40 miljonit eurot. Olulisema osa (70%) moodustavad haridus- (28 miljonit eurot), majandus -(6 miljonit eurot), ja keskkonnakaitse (2 miljonit eurot) valdkonna objektid. Muu rahastuse osakaal projektides on väiksem kui 10%. Strateegia perioodil on oluliseks väljakutseks muu rahastuse osakaalu suurendamine. Suurim investeerimisobjekt on Raadi alevisse rajatav põhikooli hoone (ca 29 miljonit) ning selle tarbeks vajalik infrastruktuur. Koolimaja ehituseks vajaliku infrastruktuuri rajamisega on plaanis alustada juba 2027.aastal. Hoone ehitamine on planeeritud aastatele 2028-2029.a

Tabel 12. Investeeringustegevus (2025-2030)

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Tartu vald						
Investeeringustegevus kokku	-12 931 430	-5 555 400	-6 099 300	-12 898 900	-13 392 400	-7 820 900
Põhivara müük (+)	448 076	450 000	500 000	800 000	200 000	
Põhivara soetus (-)	-12 348 117	-4 697 000	-5 830 500	-12 120 000	-11 720 000	-5 920 000
sh projektide omaosalus Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	-12 005 620	-3 607 400	-5 047 500	-12 120 000	-11 720 000	-5 920 000
	342 497	1 159 600	783 000	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-217 018	-703 000	-661 800	-619 900	-595 400	-520 900
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-389 195	-927 000				
Finantstulud (+)	1 350	0				
Finantskulud (-)	-769 023	-838 000	-890 000	-959 000	-1 277 000	-1 380 000

Investeeringustegevus valdkonniti	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	42 169	219 000	250 000	50 000	50 000	50 000
02 Tsiviilkaitse	0	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0	0
04 Majandus	1 488 270	2 999 000	1 870 000	720 000	320 000	520 000
05 Keskkonnakaitse	0	805 000	1 312 500	0	0	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	54 908	120 000	790 000	140 000	140 000	140 000
07 Tervishoid	0	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	521 113	150 000	1 008 000	110 000	110 000	110 000
09 Haridus	10 241 657	310 000	600 000	11 100 000	11 100 000	5 100 000
10 Sotsiaalne kaitse	0	94 000	0	0	0	0
KÕIK KOKKU	12 348 117	4 697 000	5 830 500	12 120 000	11 720 000	5 920 000
sh toetuse arvelt	498 005	1 089 600	783 000	0	0	0
sh omaosalus	11 850 112	3 607 400	5 047 500	12 120 000	11 720 000	5 920 000

Põhivara sihtfinantseerimiseks antavate summade on prognoosis arvestatud, et jätkub haja-asustusprogrammi rahastus : 70 000 eurot vald +70 000 eurot riik + 70 000 eurot taotleja osalus. Tabelis kajastuvad summad 70 000 eurot riigilt saadav sihtfinantseerimine ja 140 000 eurot antav sihtfinantseerimine. SA Raadile antav sihtfinantseerimine väheneb lasteaedade ehitamiseks võetud pangalaenude tagasimaksete osas. Alates 2024.aastast lisandus OÜ Tartu Valla Haldusele antav bussiliingu tagasimaksete summa ja alates 2026.aastast muu põhivara soetamiseks võetavate liisingute põhiosa tagasimaksete summa. Põhivara soetamiseks vajamineva laenuvajaduse maksimumsuuruse kinnitab Volikogu. 2026.aastal oli see 300 000 eurot, millele lisandub seadusega ettenähtud käibemaks.

Investeeringud ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimiseks teostab vee-ettevõtja Emajõe Veevärk AS. Valla omaosalus nendes projektides kajastub aktsiate ostus.

Tabel 13. Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine ja Emajõe Veevärgi aktsiate ost

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Tartu vald						
Antav sihtfinantseerimine kokku	-217 018	-703 000	-661 800	-619 900	-595 400	-520 900
SA Raadi põhivara soetuseks võetud laenukohustiste tasumiseks		-507 600	-418 400	-373 700	-373 900	-299 900
Tartu Valla Haldus OÜ põhivara soetamisel liisingu põhimaksete tasumiseks		-55 400	-103 400	-106 200	-81 500	-81 000
Haja-asustusprogrammi osalus		-140 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Emajõe Veevärk AS osalus	-389 195	-927 000				

7. Finantseerimistegevus

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmised jms). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) laenude võtmine; 2) võetud laenude tagasimaksmine.

Valla arengukavas paika pandud investeeringud taristusse eeldavad finantseerimistehingute suurt mahtu, sest põhitegevuse tulem ei ole piisav.

2026. aasta alguse seisuga oli vallal võlakohustisi kokku 29,9 miljonit eurot. Strateegia perioodil on kavas võtta uusi kohustusi 34,5 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 22,97 miljonit eurot. Uute laenude puhul on oluline, laenu tagasimakseperiood ei ületaks investeeringu kasulikku eluiga ja intresside kasvu risk ei jääks pikale perioodile. Seetõttu on arvestatud 10.a tagasimaksekohustuse laenudega. Lepinguline intressimäär on 0,8-1,89% +6 kuu Euribor. Laenu võtmise esimesel aastal põhiosa tagasimakseid ei toimu. Olemasolevate ja uute laenude intressikulud sisaldavad lepingulist intressimäära ja euribori 2026.a=2,5% ja edaspidi 3,0%.

Tabel 14. Finantseerimistegevus (2025-2030)

Tartu vald	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Finantseerimistegevus	8 064 047	321 000	-8 300	5 854 700	5 773 700	-415 500
Kohustiste võtmine (+)	10 865 969	3 750 000	3 750 000	10 000 000	11 000 000	6 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-2 801 922	-3 429 000	-3 758 300	-4 145 300	-5 226 300	-6 415 500
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-331 276	9 000	12 400	35 800	37 300	-36 400
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	543 055	380 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	42 866	51 866	64 266	100 066	137 366	100 966
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	29 860 596	29 634 556	29 175 896	34 627 696	40 024 996	39 309 596

2025. aasta likviidsete vahendite saldo põhineb kinnitatud majandusaasta aruandel. Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaolu, et võimalike investeeringutoetuste laekumine on ebaselge, siis tulude ülelaekumisel (kulude alataitumisel) suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakoorma tase, mis loob puhvri strateegias kavandatud investeeringute elluviimiseks omarahastuse arvelt.

8. Põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus. Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevuse tulemi väärtus ei või olla väiksem kui 0. Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoormus ehk võlakohustiste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevaid vahendeid) kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustistena arvesse bilansis kajastatud kohustised.

Maksimaalne lubatav netovõlakoormus võib olla 6-kordne põhitegevuse tulem või 60% põhitegevuse tuludest, kumb on suurem, kuid mitte rohkem kui 100%. Aastal 2025 on nimetatud piirmäärad 75% ja 9-kordne tulem, 2026.aastal 70% ja 8-kordne tulem ning 2027.aastal 65% ja 7-kordne tulem. Alates 2028.aastast kehtivad endised piirmäärad (KOFS § 59 lõige 13). Netovõlakoormuse piirmäär 100% põhitegevuse tuludest kehtib juhul kui KOV põhitegevuse tulem on sedavõrd hea.

2025.a lõpu seisuga oli valla netovõlakoormus ligi 89%. Kuna Tartu vallal on investeeringuid vaja ellu viia suuremas summas kui on planeeritav põhitegevuse tulem ja vallal ei ole käesoleval hetkel suuri rahalisi reserve, siis saab finantseerimistehingute katteallikaks olla ainult uute kohustuste võtmine.

Tabel 15. Netovõlakoomuse lubatud ja tegelik määr (2025-2030)

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Tartu vald						
Netovõlakoomus (eurodes)	29 817 730	29 582 690	29 111 630	34 527 630	39 887 630	39 208 630
Netovõlakoomus (%)	89%	76%	70%	77%	82%	75%
Netovõlakoomuse ülemmäär (eurodes)	33 562 603	38 921 940	41 750 000	44 930 000	48 520 000	52 350 000
Netovõlakoomuse individuaalne ülemmäär (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vaba netovõlakoomus (eurodes)	3 744 873	9 339 250	12 638 370	10 402 370	8 632 370	13 141 370

Valla netovõlakoomus strateegiaperioodil suureneb, kuid ei ületa lubatavat individuaalset ülemmäära.

9. Arvestusüksused ja finantsdistsipliin

Eelarvestrateegia koostatakse ka kohaliku omavalitsuse arvestusüksustele. Tartu vallal on kolm sõltuvat üksust:

- Tartu Valla Haldus OÜ
- Raadi SA
- Saadjärve SA

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomuse arvutamiseks tuleb samuti rakendada KOFS-i vastavat metoodikat.

SA Saadjärve on prognoosinud investeerida 2026.aastal ventilatsioonisüsteemi parendusse 28 000 eurot, millest omaosalus on 7 000 eurot. Tegemist on projektitaotlusega, seega ei ole prognoositud uusi kohustisi võtta. Perioodil 2027-2030 on plaanis investeerida põhivarade uuendamisse ca 10 000 eurot aastas erinevate projektitoetuste arvelt.

OÜ Tartu Valla Haldus prognoosib investeringuid:

- 2026.aastal uute teede remondi ja hoolduseks vajalike põhivarade ost -300 000 eurot, mida finantseeritakse kapitaliliisinguga summas 372 000 eurot;
- 2027. aastal kaevanduse laaduri ost - 100 000 eurot, mida finantseeritakse kapitaliliisinguga;
- Aastatel 2028-2029 on planeeritud igal aastal 200 000 eurot põhivara uuendamisse, mida finantseeritakse omavahenditest.

Kogu strateegiaperioodi jooksul on investeringute jaoks prognoositud uusi laenukohustisi 472 000 eurot.

SA Raadi ei ole prognoosinud uusi investeringuid ega ka laenukohustisi. SA Raadi kohustiste hulka on arvestatud pikaajaline Raadi Lastehoiu ruumide rent strateegia perioodil 1,5 miljonit eurot.

Tabel 16. Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakkoormus

Sõltuvad üksused kokku (konsolideeritud)	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 984 831	3 949 000	4 189 000	4 454 000	4 717 000	4 982 000
Põhitegevuse kulud kokku (+)	3 486 548	3 438 400	3 650 000	3 875 000	4 069 000	4 227 000
Põhitegevustulem	498 283	510 600	539 000	579 000	648 000	755 000
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-1 509 256	132 540	193 600	177 900	129 600	75 800
Eelarve tulem	-1 010 973	643 140	732 600	756 900	777 600	830 800
Finantseerimistegevus (-/+)	1 206 424	-548 500	-684 000	-743 700	-720 100	-645 400
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-262 579	94 640	48 600	13 200	57 500	185 400
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-458 030	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	68 840	163 480	212 080	225 280	282 780	468 180
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 963 179	4 414 679	3 730 679	2 986 979	2 266 879	1 621 479
Netovõlakkoormus (eurodes)	4 894 339	4 251 199	3 518 599	2 761 699	1 984 099	1 153 299
Netovõlakkoormus (%)	123%	108%	84%	62%	42%	23%

Tabel 17. Konsolideeritud näitajad

	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Tartu vald konsolideeritud						
Põhitegevuse tulud kokku	34 773 749	39 553 640	42 417 000	45 622 000	49 225 000	53 090 000
Põhitegevuse kulud kokku	30 282 414	34 179 640	35 758 000	37 963 000	40 921 000	44 135 000
Põhitegevustulem	4 491 335	5 374 000	6 659 000	7 659 000	8 304 000	8 955 000
Investeeringustegevus kokku	-14 440 686	-5 422 860	-5 905 700	-12 721 000	-13 262 800	-7 745 100
Eelarve tulem	-9 949 351	-48 860	753 300	-5 062 000	-4 958 800	1 209 900
Finantseerimistegevus	9 270 471	-227 500	-692 300	5 111 000	5 053 600	-1 060 900
Likviidsete varade muutus	-593 855	103 640	61 000	49 000	94 800	149 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	85 025	380 000	0	0	0	0
Likviidsete varade jääk aasta lõpuks	111 706	215 346	276 346	325 346	420 146	569 146
Võlakohustused kokku aasta lõpp	34 823 775	34 049 235	32 906 575	37 614 675	42 291 875	40 931 075
Netovõlakkoormus (eurodes)	34 712 069	33 833 889	32 630 229	37 289 329	41 871 729	40 361 929
Netovõlakkoormus (%)	99,8%	85,5%	76,9%	81,7%	85,1%	76,0%
Netovõlakkoormuse ülemmäär	34 773 749	39 553 640	42 417 000	45 622 000	49 225 000	53 090 000
Netovõlakkoormuse ülemmäär (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Vaba netovõlakkoormus (eurodes)	61 680	5 719 751	9 786 771	8 332 671	7 353 271	12 728 071

Kokkuvõttes peab Tartu vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest - kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Konsolideeritud Tartu valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil ellu viia olulisi investeeringuid vähemalt 45 miljoni euro ulatuses. Suuremas mahus investeerimine eeldab kulude vähendamist teenuste osutamise efektiivsuse kasvu toel, mille tulemusel vabanevaid vahendeid saab kasutada nii põhitegevuse tulemi kui ka täiendavate laenukohustuste arvelt investeerimiseks.

Teisalt on Tartu valla eelarve tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarve tulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude kokkuhoiu ja planeeritud investeeringutest loobumisega. Suure laenukoormuse tõttu omab mõju ka intressimäärade kõikumine.

Tabel 18. Investeeringusobjektide nimekiri

Nimetus	toestamise aastad	kogu maksumus	s.h.toetus	s.h. oma- osalus	oma- osaluse %
Investeeringud kokku Tartu vald	2026-2030	40 287 500	1 872 600	38 414 900	95%
<i>Valla erinevate piirkondade investeeringud</i>		4 759 500	0	4 759 500	100%
Kaasav eelarve	2026-2030	300 000	0	300 000	100%
Kergliiklus- ja kõnniteed	2026-2030	320 000	0	320 000	100%
Sõiduteed	2026-2030	2 328 000	0	2 328 000	100%
Teemaade soetus	2026-2030	160 000	0	160 000	100%
Sõidukite ost	2026	156 000	0	156 000	100%
Tuletõrje veevarustus	2026-2030	230 000	0	230 000	100%
Tänavavalgustus	2026-2030	450 000	0	450 000	100%
Valla spordihoonete rek	2026-2030	250 000	0	250 000	100%
Valla haridusasutuste rek	2026-2030	565 500	0	565 500	100%
<i>Investeeringud Kõrveküla piirkonnas</i>		2 308 000	418 000	1 890 000	82%
Vallamaja ja välialade rek Kõrvekülas	2026-2030	475 000		475 000	100%
Kõrveküla PK elektrikpark	2026	32 000		32 000	100%
Kõrveküla PK mööbli väljaost	2026	100 000	0	100 000	100%
Kõrveküla mnt bussipeatused omaosalus	2026	260 000	0	260 000	100%
Kõrveküla-Vahi tn KLT	2026	941 000	418 000	523 000	56%
Kõrveküla-Aovere KLT omaosalus	2027	500 000	0	500 000	100%
<i>Investeeringud Vasula piirkonnas</i>		70 000	0	70 000	100%
Vasula bussipeatus omaosalus	2026	70 000	0	70 000	100%
<i>Investeeringud Raadi piirkonnas</i>		30 593 400	786 500	29 806 900	97%
Keskuse tee	2027-2028	800 000	0	800 000	100%
Raadi PK lasteaed	2026	12 500	0	12 500	100%
Raadi PK koolimaja	2026-2030	27 500 000	0	27 500 000	100%
Ermi tänav-sõidutee	2026	900 000		900 000	100%
Nõrvakaare tn pikendus	2026	150 000		150 000	100%
Raadi alevi sademevee projekt Ermi tn- Keskuse tee	2027	572 900	303 600	269 300	47%
Mõisavärava park	2026	658 000	482 900	175 100	27%
<i>Investeeringud Vahi ja Tila piirkonnas</i>		650 000	0	650 000	100%
Erala ÜVK projekti omaosalus	2026-2027	650 000		650 000	100%

Investeeringud Lähte ja Äksi piirkonnas		938 000	80 000	858 000	91%
Lähte Noortekeskuse hoone 2.korruse rek	2026	40 000	0	40 000	100%
Palalinna vaatetorn	2027	198 000	80 000	118 000	60%
Lähte ÜG staadion	2027	700 000	0	700 000	100%
Investeeringud Tabivere piirkonnas		753 600	399 400	354 200	47%
Aleviku sademevee projekti teostus	2026-2027	753 600	399 400	354 200	47%
Investeeringud Piirissaarel		215 000	188 700	26 300	12%
Laev	2026	82 000	69 000	13 000	16%
Lautrikohtade puhastus	2026	133 000	119 700	13 300	10%
Investeeringud kokku sõltuvad üksused		1 268 000	21 000	1 247 000	98%
SA Saadjärve uuendused	2026-2030	68 000	21 000	47 000	69%
Tartu Valla Haldus OÜ-masinapark	2026-2030	1 200 000	0	1 200 000	100%

10. Finantstegevuse prognoos aastateks 2026-2030

Tartu vald määruse nr ja kuupäev	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	33 562 603	38 921 940	41 750 000	44 930 000	48 520 000	52 350 000
Maksutulud	21 769 354	24 570 000	26 450 000	28 530 000	30 920 000	33 400 000
sh tulumaks	21 346 416	24 100 000	25 900 000	27 900 000	30 200 000	32 600 000
sh maamaks	422 938	470 000	550 000	630 000	720 000	800 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 151 898	2 458 800	2 600 000	2 750 000	2 950 000	3 150 000
Saadavad toetused tegevuskuludele	9 518 151	11 642 990	12 550 000	13 500 000	14 500 000	15 650 000
sh tasandusfond	2 209 307	2 740 900	3 000 000	3 200 000	3 400 000	3 600 000
sh toetusfond	6 545 295	7 545 730	8 300 000	9 100 000	10 000 000	11 300 000
sh muud saadud toetused tege	763 549	1 356 360	1 250 000	1 200 000	1 100 000	750 000
Muud tegevustulud	123 200	250 150	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse kulud kokku	29 569 551	34 058 540	35 630 000	37 850 000	40 864 000	44 150 000
Antavad toetused tegevuskuludele	2 420 255	2 553 288	2 680 000	2 800 000	2 900 000	3 000 000
Muud tegevuskulud	27 149 296	31 505 252	32 950 000	35 050 000	37 964 000	41 150 000
sh personalikulud	16 603 911	19 952 146	20 800 000	22 200 000	24 000 000	26 000 000
sh majandamiskulud	10 530 342	11 444 165	12 000 000	12 700 000	13 814 000	15 000 000
sh alates 2012 sõlmitud katk	19 600	2 560				
sh muud kulud	15 043	108 941	150 000	150 000	150 000	150 000
Põhitegevuse tulem	3 993 052	4 863 400	6 120 000	7 080 000	7 656 000	8 200 000
Investeeringustegevus kokku	-12 931 430	-5 555 400	-6 099 300	-12 898 900	-13 392 400	-7 820 900
Põhivara müük (+)	448 076	450 000	500 000	800 000	200 000	
Põhivara soetus (-)	-12 348 117	-4 697 000	-5 830 500	-12 120 000	-11 720 000	-5 920 000
sh projektide omaosalus	-12 005 620	-3 607 400	-5 047 500	-12 120 000	-11 720 000	-5 920 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	342 497	1 159 600	783 000	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-217 018	-703 000	-661 800	-619 900	-595 400	-520 900
Osade ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-389 195	-927 000				
Finantstulud (+)	1 350	0				
Finantskulud (-)	-769 023	-838 000	-890 000	-959 000	-1 277 000	-1 380 000
Eelarve tulem	-8 938 378	-692 000	20 700	-5 818 900	-5 736 400	379 100
Finantseerimistegevus	8 064 047	321 000	-8 300	5 854 700	5 773 700	-415 500
Kohustiste võtmine (+)	10 865 969	3 750 000	3 750 000	10 000 000	11 000 000	6 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-2 801 922	-3 429 000	-3 758 300	-4 145 300	-5 226 300	-6 415 500
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-331 276	9 000	12 400	35 800	37 300	-36 400
Nõute ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	543 055	380 000	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk	42 866	51 866	64 266	100 066	137 366	100 966
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	29 860 596	29 634 556	29 175 896	34 627 696	40 024 996	39 309 596
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent	2 641 800	2 094 760	1 644 400	1 241 500	865 100	565 200
Netovõlakoorumus (eurodes)	29 817 730	29 582 690	29 111 630	34 527 630	39 887 630	39 208 630
Netovõlakoorumus (%)	88,8%	76,0%	69,7%	76,8%	82,2%	74,9%
Netovõlakoorumuse ülemmäär (eurodes)	33 562 603	38 921 940	41 750 000	44 930 000	48 520 000	52 350 000
Netovõlakoorumuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoorumus (eurodes)	3 744 873	9 339 250	12 638 370	10 402 370	8 632 370	13 141 370
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Kohustiste võtmise kontroll	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Põhitegevuse tulude muutus	-	16%	7%	8%	8%	8%
Põhitegevuse kulude muutus	-	15%	5%	6%	8%	8%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,14	1,14	1,17	1,19	1,19	1,19
PT tulemi lubatav a väärtuse kontroll				OK	OK	OK

11. Arengukava eesmärkide teostus aastatel 2026-2030

Seos Tartu valla arengukavaga 2022-2030	
Strateegiline arengusuund	Eelarvestateegia 2026-2030
Targalt planeeritud Tartu vald, targalt planeeritud tehnovõrgud	140 000 eurot-aastas-Hajaasustuse programm
	753 600 eurot-Tabivere aleviku sademevee projekti teostus
	950 000 eurot-Erala ÜVK teostuse osalus
	230 000 eurot-tuletõrje veevõtu kohtade ehitus
	450 000 eurot-tänavalgustuse juurdeehitus
Kaasav Tartu vald	60 000 eurot-aastas-kaasav eelarve
Targalt planeeritud Tartu vald, ligipääsetav Tartu vald	2 328 000 eurot-valla teede rek ja/või mustkatte paigaldus
	320 000 eurot- kerg- ja kõnniteede juurdeehitus
	900 000 eurot- Ermi tn sõidutee
	941 000 eurot- Kõrveküla Vahi KLT ehitus
	500 000 eurot- Kõrveküla-Aovere KLT ehituse osalus
	800 000 eurot - Keskuse tee ehitus
	150 000 eurot-Nõrvakaare tn pikendus-osalus
	260 000 eurot- Kõrveküla mnt bussipeatused osalus
	70 000 eurot- Vasulas bussipeatuse ümberehitus osalus
	82 000 eurot- laev Piirissaarele
Roheline Tartu vald, kliimaneutraalne Tartu vald	658 000 eurot- Möisavärava pargi teostuse 1.etapp
	133 000 eurot- lautrikohtade puhastamine Piirissaarel
	32 000 eurot-Kõrveküla PK elektri salvestusseadmed
Terve Tartu vald	250 000 eurot- valla sporditaristu investeeringud
	700 000 eurot-Lähte ÜG staadioni rek
Nutikas Tartu vald, koosõppiv haridussüsteem, inspireeriv õpikeskkond	27 500 000 eurot-Raadi PK põhikool
	565 500 eurot- valla koolide investeeringud taristusse
Põnev Tartu vald, kodulähedase kultuuri edendamine	198 000 eurot- Palalinna vaatetorn
	68 000 eurot- Jääajakeskuse investeeringud

12. Riskistsenaarium

Riskistsenaariume koostatakse eesmärgiga näidata majandusüksuste säilenõtkust väliste tingimuste olulise muutuse korral. Plaanide koostamisel kaalutakse alternatiivseid tegutsemisvõimalusi ning nende mõju eelarvele.

Käesoleval strateegiaperioodil väline riskistsenaarium tuleneb maailmamajanduse olukorrast. Tänapäev on Lähis-Lda konflikt kestnud kuus kuud ning nähtavas tulevikus sellele lõppu ei paista. Seega tuleb sõltumata konflikti edasisest kestusest arvestada jätkuvate oluliste tarneprobleemidega nii nafta- ja gaasitoodete kui ka muude toormete osas. Prognooside tegemine olukorras, kus toormehinnad kõiguvad päevasiseselt rohkem kui kümnendiku võrra ning iga järgmine päev võib kaasa tuua uusi hinnarekordeid, on pehmelt öeldes raskendatud. Oletusi selles osas, kui ulatuslikuks võiksid kujuneda Lähis-Lda konflikti tagajärjed, on erinevaid, kuid selge on, et nende arengutega kaasneb kõrgem inflatsioon ning väiksem majanduskasv.

Nende tegurite mõju ei ole Tartu valla eelarvele vahetu, kuid võib pikas plaanis avaldada mõju eelarve tulude kui ka kulude poolele. Rahandusministeerium on oma suvises prognoosis jõudnud järeldusele, et vaatamata oodatust positiivsemale arengule on üheks suuremaks riskifaktoriks Lähis-Lda konflikti majanduslik mõju. Maailmamajandus on tarneprobleemidega küll ajutiselt kohanenud, kuid see on osaliselt tulnud riikide varude turule paiskamise arvelt. Sügis-talvisel perioodil võib olukord pingestuda, kui suureneb nõudlus energiakandjate järele. Samuti võib järjekordne hinnašokk murendada niigi hapral pinnasel püsivat kindlustunnet. Seega võib jätkuvalt pidada tõenäoliseks, et näeme lähema aasta jooksul energiakandjate edasist kallinemist ning baasprognoosist kõrgemat inflatsiooni ning madalamat majanduskasvu. Stsenaariumi vahetat mõju Tartu vallale on keerukas hinnata, kuid energiahindade kallinemine võib tähendada majandamiskulude kasvu.

Tartu valla suurim tuluallikas on füüsilise isiku tulumaksueraldis, mis laekub elanike brutopalgalt ja pensionitelt. Viimastel aastatel on hariduse, meditsiini ja avaliku halduse palgakasv parandanud ka valla tulumaksulaekumist. Samas tuleb tõdeda, et tulude kasv ei kompenseeri kõikide kulude kasvu, näiteks hooldereform jne.

Käesoleva strateegia koostamisel hindame eeltoodud muudatuse summaarseks mõjuks kogu strateegiaperioodile 8-15 miljonit eurot. Muutustega pikaajaliselt toimetulekuks on eesmärk hoida kulude kasvutempo võimalikult madal ja kasvatada valla põhitegevuse tulemit ja finantsvõimekust. Pikaajalise kriisiga toimetuleku mõju saavutamiseks on tarvis vähendada valla pakutavate teenuste hulka ja kvaliteeti ning vähendada väljaantavaid toetusi.

Kuna valla netovõlakoormus on prognoositud lubatud ülemmäära lähedal, siis on eelarvestrateegia suurim investeering jaotatud pikema perioodi peale. Koolimaja ehitus koos taristuga on planeeritud aastatel 2027-2030. See võimaldab vallal võtta väiksemaid laenukohustusi ja investeerida rohkem omavahendite arvelt.